

Ni tukaj mesta razlagati dobrote, ki jih zagotavlja vera vernemu kristjanu v večnosti; le s političnega ozira bodi omenjeno, da se narod brez vere ne more nadejati kaj prida prihodnosti niti na zemlji. Zgodovina nas uči, da ljudstva, ki so zgubila svojo vero in vsled te zgube svojo moralo, zapadejo neizogibno dušni gnilobi. Brezmerna samopridnost, podkupljivost, neznačajnost, brezupnost v nesreči so potem vsakdanja prikazen in naposled razpad človeške družbe. To nas uči zgodovina vseh časov.

Morebiti poreče kdo: Katoliška cerkev je zidana na skalo, in Gospod je obljubil ostati pri njej vse dni do konca sveta. Res je tako; vender ne smemo pozabiti, da pota Božje modrosti nam niso znana; da ima človek prosto voljo, da lahko izbere dobro in slabo. Zato je pa tudi odgovoren za svoja dela, in Bog ga bo enkrat sodil. Zato nas pa zgodovina uči, da ne le posamezen človek lahko pride ob vero, tudi celi kraji, dežele in države za mnoga stoletja. Ozrimo se n. pr. le na Nemško. Ali ni bilo nemško cesarstvo v srednjem veku glavna opora in zaslomba katoliški cerkvi? A dan današnji vidimo, da je večina nemških dežel odpadla od nje in da je novo nemško cesarstvo nje najmočnejši nasprotnik. Kar se je drugod zgodilo, more se zgoditi vsakemu in tudi nam, ako ne čujemo in ne bdimo, da nam sovražnik ne zaseje ljulike med dobro žito.

Čas, kakor rečeno, je sploh veri in cerkvi nevaren. Ta nevarnost se pa silno povečuje, ako nastanejo prepi med duhovščino kot pravo čuvarico vere in npravstvenosti in med verniki. In ravno takemu položaju bližamo se, tako se je bati, mi Slovenci na Kranjskem. Kdor je na pr. bil miren opazovalec pri zadnjih mestnih volitvah v Ljubljani in je videl, kako so se volilci razdelili v dva tabora in kako so agitatorji iz vsakega letali sem ter tje in strastno delali vsak za svojo stranko s sredstvi, ki morajo enim in drugim vso veljavo izpodkopati, ta gotovo rad pritrdi, da pri takem ravnanju mora pešati vera in poštenje in priprosto ljudstvo se mora pokaziti in pohujšati. Kam pridemo, ko bi se to ponavljalo? To naj preudarijo in premislijo vsi, ki v resnici ljubijo svoj narod in mu žele boljše in srečnejše prihodnosti. In kolikor više kdo stoji, toliko večja je njegova dolžnost in odgovornost. Vsi pa se prav živo spominajmo, da smo bratje po veri in po krvi in da nam vsem naš božji učitelj kliče: Mir vam bodi!

Kluna Jurec

Reka.

Protihrvaške demonstracije, ki so se vršile na Reki takoj, ko je zapustil presvetli cesar mesto in o katerih smo uže pisali v našem listu, spravile so spet na površje vprašanje: Čigava bo Reka.

Uradno izvešje policijskega Reškega poročevalca Biscontinija, katero so objavile vse Hrvatom sovražne novine s posebno slastjo, zvrča vso krivdo na Reške

Hrvate ter na vojaštvo na Reki bivajočega pešpolka grofa Jelačića št. 79, katero je „patrijotične“ in „mirne“ Rečane izzivalo.

Čeravno je po popravkih v javnih listih dokazano, da je policijsko, baje uradno izvešje po večem neresnično in pretirano, postavil ga je ogrski državni poslanec Ugrom v Budimpešti v podlogo svoji interpelaciji, v kateri zahteva, da se premesti pešpolk št. 79, da se kaznijo krivi Hrvati ter da ogrska vlada kar izreče: Reka je madjarska, pa mirna Bosna! „Obzor“ pa pravi k temu: Cio non sará giammai! (To ne bode nikdar!) ter je spisal z enakim naslovom članek, iz katerega hočemo navesti nekoliko odlomkov, da seznanimo naše čitatelje, kako mislijo Hrvati o Reškem vprašanju ter za koliko je utemeljena zahteva Hrvatov, da mora biti končno Reka vendar le hrvaška. „Obzor“ piše namreč: Cio non sará giammai (to ne bode nikdar) je odgovoril hrvaški kralj dne 19. majnika 1861. l. Reški deputaciji, katero je vodil mestni „sudac“ Martin ter katera se mu je predstavila v Trstu ter mu priporočala namišljene aspiracije mesta Reke, katero naj bi si Ogrska neposredno prisvojila. Cio non sara giammai odgovoril je presvetli cesar ter udaril z roko ob sabljo. Dosledno, kakor tukaj, je govorila krona v svojem odpisu do hrvaškega sabora z dne 8. novembra 1861. l. tako le: Tako podeljujemo naše kraljevsko odobrenje tudi onim Vašim sklepom glede sedanjih odnošajev naših kraljevin Dalmacije, Hrvaške in Slavonije z našo kraljevino ogrsko, kakor tudi glede podloge, katero ste sklenili in meni predložili o bodočih pogajanjih s kraljevino ogrsko.

Sklep, katerega odobruje svetla krona, je pa baš oni znani član 42., kateri razločno izreka, da pripada Reška županija z mestom Reko, ž njenim okrajem in primorjem k trojedni kraljevini. Vsled tega in pa posebno vsled onega „cio non sara giammai“ smo mi popolnoma uverjeni, da ne bodo imeli niti naporu Madjarov niti piskanje njih časopisov nobenega uspeha. Za nas je kralj, a on je za nas pravo in pravica, ker je za nas postavni član 42., katerega je potrdil on. Reka je brez dvojbe naša, hrvaška, to je naš temelj. Ker je pa hrvaška, ne more biti madjarska, ona se ne more anektovati neposredno k Ogrski. Cio non sara giammai, pravimo mi Hrvatje, zanašaje se na besede vladarjeve.

Govor državnega poslanca Kluna v državnem zboru dne 26. junija 1891.

(Dalje.)

II. Most čez Savo pri Radečah.

Naš zastopnik v proračunskem odseku je omenil mosta, ki bi se moral graditi mej Radečami in Zidanim Mostom. Ta most bi ne bil na kaki državni cesti, pa tudi ne na kakem podaljšku državne ceste, ali bil bi zaradi tega velikega pomena, ker bi vezal dve kronovini Kranjsko in Štajersko in ker ni nobenega mosta čez